

Sprawozdanie roczne z kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego za 2018 r.

Na lipcowej sesji plenarnej Parlament Europejski ma omówić sprawozdanie Komisji Kontroli Budżetowej w sprawie kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego za rok 2018. W sprawozdaniu podkreślono między innymi rolę banku w finansowaniu Europejskiego Zielonego Ładu i Funduszu Sprawiedliwej Transformacji, a także jego przyszłą rolę jako banku klimatycznego UE. W sprawozdaniu podkreślono również potrzebę poprawy skuteczności i synergii w odniesieniu do Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych, a także zwrócono uwagę na potrzebę większej przejrzystości i odpowiedzialności w odniesieniu do wszystkich działań banku, wzmocnienie kontroli zewnętrznej i wzmocnienie mechanizmów służących zwalczaniu nadużyć finansowych i korupcji.

Informacje ogólne

Europejski Bank Inwestycyjny (EBI) jest bankiem publicznym UE zajmującym się [długoterminowym](#) finansowaniem, [największym](#) na świecie wielostronnym kredytobiorcą i kredytodawcą oraz jednym z głównych uczestników projektów w dziedzinie klimatu. Udziela on porad eksperckich i pożyczek na realizację projektów sektora publicznego i prywatnego głównie w UE, ale także na całym świecie w celu ożywienia gospodarki, tworzenia miejsc pracy i wspierania spójności. Oprócz inwestowania w infrastrukturę, małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP) oraz innowacje bank przyczynia się do realizacji kolejnego głównego priorytetu, jakim są działania w dziedzinie klimatu na całym świecie. EBI zobowiązał się przeznaczyć 50% swojego finansowania na działania w dziedzinie klimatu, począwszy od 2025 r., co powinno odblokować inwestycje o wartości ponad [1 bln EUR w najbliższych dziesięciu latach](#). Jego celem jest uwzględnianie działań w dziedzinie klimatu w głównym nurcie polityki oraz dostosowanie do [porozumienia paryskiego](#) w sprawie zmiany klimatu i do [celów zrównoważonego rozwoju ONZ](#).

EBI i [Europejski Fundusz Inwestycyjny](#) (EFI), czyli partnerstwo publiczno-prywatne specjalizujące się w poprawie dostępu MŚP do finansowania, tworzą grupę EBI. W ramach [planu inwestycyjnego dla Europy](#) grupa EBI i Komisja Europejska uruchomiły program gwarancji – [Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych](#) (EFIS) – aby pomóc przetrwać lukę inwestycyjną w UE. Dzięki gwarancji z budżetu UE EFIS umożliwia EBI inwestowanie w bardziej ryzykowne innowacyjne projekty i ma na celu odblokowanie dalszych inwestycji w wysokości co najmniej 500 mld EUR do 2020 r. W kwietniu 2020 r. Komisja [udostępniła z EFIS 1 mld EUR](#) jako specjalną gwarancję, którą EFI zaoferuje na rynku, aby ograniczyć wpływ pandemii koronawirusa na MŚP i małe spółki o średniej kapitalizacji.

EBI co roku przedstawia [pakiet sprawozdań](#) zawierający podsumowanie jego działalności w zakresie udzielania i zaciągania pożyczek, który w 2018 r. obejmuje sprawozdanie z działalności, sprawozdanie finansowe, sprawozdanie statystyczne, sprawozdanie na temat zrównoważoności i sprawozdania roczne dotyczące działalności EBI poza UE oraz operacji EBI w UE. W 2018 r. EBI obchodził 60. rocznicę istnienia, podczas której to okazji uznano niezwykle osiągnięcia banku, ale także zwrócono uwagę na stojące przed nim wyzwania w UE i poza jej granicami, takie jak znaczne niedoinwestowanie UE, zwłaszcza w okresie wysokiego popytu z powodu wymaganej zielonej i cyfrowej transformacji gospodarki.

Stanowisko Parlamentu Europejskiego

Co roku Parlament przyjmuje rezolucję z inicjatywy własnej w sprawie działalności finansowej EBI, biorąc przy tym pod uwagę wspomniane wyżej sprawozdania. W dniu 29 maja 2020 r. Komisja Kontroli Budżetowej (CONT) Parlamentu przyjęła [sprawozdanie](#) w sprawie kontroli działalności finansowej EBI za 2018 r. Przeanalizowano w nim działania w zakresie finansowania w 2018 r., politykę inwestycyjną EBI oraz zrównoważony charakter jego modelu biznesowego. W sprawozdaniu podkreślono rolę banku w finansowaniu Europejskiego Zielonego Ładu, debatę na temat jego transformacji w bank klimatyczny UE i przyszłe skoncentrowanie się na sprawiedliwej transformacji, a także poddano analizie funkcjonowanie i skuteczność EFIS i działań zewnętrznych banku oraz kwestię zarządzania, przejrzystości i odpowiedzialności.

W sprawozdaniu stwierdza się, że w 2018 r. EBI udostępnił ponad 64,19 mld EUR w środkach finansowych, podpisując 854 projekty, które dotyczyły głównie jego czterech najważniejszych celów w ramach polityki publicznej: MŚP, spółek o średniej kapitalizacji, środowiska, projektów innowacyjnych i infrastruktury. Zarówno kredyty na działania związane ze zmianą klimatu, jak i finansowanie na rzecz regionów objętych polityką spójności i konwersji przekroczyły wartości docelowe (odpowiednio 25 i 30%) wyrażone liczbą podpisanych umów, osiągając odpowiednio 28 i 32%. Podział geograficzny

EPRS   Sprawozdanie roczne z kontroli działalności finansowej Europejskiego Banku Inwestycyjnego za 2018 r.

podpisanych umów w 2018 r. wykazał, że pięciu głównych beneficjentów w UE (Grecja, Cypr, Portugalia, Chorwacja i Polska) otrzymało ponad 50% inwestycji. W sprawozdaniu wzywa się do zrównoważonego podziału geograficznego, który uwzględni aspekty rozwoju i spójności w poszczególnych krajach i regionach.

W sprawozdaniu wskazano na **główne priorytety polityki inwestycyjnej EBI**, a także zwrócono uwagę na misję banku polegającą na inwestowaniu w trwałe i zrównoważone projekty o jasnych wynikach i wartości dodanej oraz na polityczny impuls do zwiększenia finansowania na rzecz zrównoważenia klimatycznego i środowiskowego przy jednoczesnym zapewnieniu dokładnego monitorowania projektów w celu wykrycia ryzyka korupcji i nadużyć finansowych. W związku z tym w sprawozdaniu wzywa się do zakończenia finansowania projektów, które nie są dostosowane do unijnych celów klimatycznych.

Szczególny nacisk kładzie się na rolę EBI w **finansowaniu Europejskiego Zielonego Ładu**. W sprawozdaniu wyrażono zadowolenie z powodu emisji obligacji klimatycznych i zrównoważonych środowiskowo oraz podkreślono potrzebę wprowadzenia wiążącego unijnego standardu obligacji ekologicznych, aby zapewnić przejrzystość. W sprawozdaniu przypomniano o zobowiązaniu EBI z 2019 r. do dostosowania wszystkich działań finansowych EBI do porozumienia paryskiego do 2020 r. oraz wezwano do uwzględnienia tych zobowiązań w konkretnych strategiach politycznych i dostosowania ich do celów w zakresie spójności gospodarczej i społecznej. Z zadowoleniem przyjmuje nową politykę kredytowania energetyki przez EBI i podkreśla potrzebę zadbania o to, by wykorzystanie źródeł energii takich jak gaz ziemny i ich późniejsze finansowanie było zgodne z dążeniem do osiągnięcia neutralności klimatycznej do 2050 r. Ubolewa, że niezależnie od tego sfinansowano jednak kilka projektów sprzecznych z celami porozumienia paryskiego. W sprawozdaniu wzywa się również do dekarbonizacji sektora transportu w UE do 2050 r. oraz do ochrony różnorodności biologicznej jako kluczowego elementu dostosowania do zmiany klimatu. W sprawozdaniu z zadowoleniem przyjmuje się fakt, że w przyszłości EBI będzie się koncentrować na sprawiedliwej transformacji, oraz oczekuje się, że EBI wnieśli wkład w mechanizm sprawiedliwej transformacji, zwłaszcza w ramach przyszłego [instrumentu pożyczkowego na rzecz sektora publicznego](#) i jego operacji w ramach InvestEU; Pozytywnie ocenia się również nową metodologię oceny śladu węglowego EBI oraz jej systematyczne wdrażanie. EBI przyjął również politykę wykluczenia, a w sprawozdaniu wzywa się do jej rygorystycznego stosowania, tak aby osoby zamieszane w korupcję lub nadużycia finansowe mogły zostać wykluczone z finansowania EBI.

Operacje EBI poza UE są głównie objęte gwarancjami wynikającymi z [upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich](#). W marcu 2018 r. Parlament Europejski i Rada przyjęły [decyzję](#) o zwiększeniu ogólnej gwarancji o dodatkowe 5,3 mld EUR, aby umożliwić finansowanie na kwotę 32,3 mld EUR w latach 2014–2020. W sprawozdaniu uznano dostosowanie EBI do globalnych wyzwań i stwierdzono, że należy skupić się na realizacji celów zrównoważonego rozwoju. W sprawozdaniu podkreśla się jednak problemy w zakresie sprawozdawczości. Wzywa się w nim do dalszej współpracy między EBI, Europejskim Bankiem Odbudowy i Rozwoju oraz innymi międzynarodowymi instytucjami finansującymi.

Jeśli chodzi o **funkcjonowanie i skuteczność EFIS**, który w przeciwieństwie do innych obecnych instrumentów finansowych EBI jest wspierany z budżetu UE, w sprawozdaniu podkreśla się, że jego głównym celem jest zapewnienie dodatkowości poprzez określenie innowacyjnych przyszłościowych sektorów i projektów obciążonych wyższym ryzykiem. Ponownie wzywa się do obiektywnego przeglądu dodatkowości EFIS, wpływu gospodarczego, społecznego i środowiskowego oraz wartości dodanej projektów, a także ich spójności z polityką UE.

Na koniec w sprawozdaniu podkreśla się ogromne znaczenie **etyki, uczciwości, przejrzystości i rozliczalności** we wszystkich operacjach grupy EBI. Apeluje się w nim do EBI o optymalizację ram ładu korporacyjnego i kontroli w celu odpowiedniego reagowania na zagrożenia związane z przestrzeganiem przepisów oraz o wspieranie pełnego wdrożenia w ramach grupy EBI zasady budżetowania opartego na wynikach. W sprawozdaniu wezwano między innymi do oceny ryzyka i systemów kontroli związanych z finansowaniem mieszanym z Komisją Europejską, rozwiązania problemu utrzymującego się braku różnorodności i równowagi płci na wyższym szczeblu kadry kierowniczej oraz do pełnego wdrożenia zaleceń zawartych w sprawozdaniu rocznym Komitetu Kontroli i Audytu za 2018 r.

Podkreślono potrzebę zwiększenia przejrzystości i rozliczalności za pomocą wzmocnionych mechanizmów zwalczania nadużyć finansowych i korupcji, zwłaszcza w kontekście zobowiązania EBI do zerowej tolerancji dla oszustw i polityki korupcji oraz planowanego przeglądu jego polityki przejrzystości w 2020 r. W sprawozdaniu wezwano do ściślejszej zewnętrznej kontroli EBI przez Trybunał Obrachunkowy, a także lepszej współpracy z Europejskim Urzędem ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) i nową Prokuraturą Europejską (EPPO), w tym do ściślejszej kontroli ze strony Parlamentu Europejskiego.

Sprawozdanie z własnej inicjatywy: [2019/2127\(INI\)](#); komisja przedmiotowo właściwa: CONT; sprawozdawca komisji opiniodawczej: Bas Eickhout (Verts/ALE, Niderlandy).

Niniejszy dokument został przygotowany z myślą o posłach do Parlamentu Europejskiego i członkach personelu parlamentarnego. Zawiera informacje, które mogą być pomocne w pracach parlamentarnych. Wyłączną odpowiedzialność za jego treść ponoszą autorzy, a wyrażonych w nim opinii nie należy traktować jako oficjalnego stanowiska Parlamentu. Powielanie i tłumaczenie dokumentu do celów niekomercyjnych jest dozwolone, pod warunkiem że podane zostanie źródło, a Parlament Europejski zostanie wcześniej powiadomiony i otrzyma egzemplarz publikacji. © Unia Europejska, 2020.

